

NÂNG CAO SỨC CHIẾN ĐẤU CỦA BÁO CHÍ CÁCH MẠNG TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

TRẦN THỊ MINH TUYẾT^(*)

Ngày nhận bài: 06/12/2024 Ngày thẩm định: 12/12/2024 Ngày duyệt đăng: 18/01/2025

Tóm tắt: Là người khai sinh, dẫn dắt nền báo chí cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đề cao tính chiến đấu của báo chí. Trên cơ sở làm rõ nội dung về báo chí cách mạng trong tư tưởng Hồ Chí Minh và thực trạng vận dụng tư tưởng của Người, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao sức chiến đấu của báo chí trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Từ khóa: báo chí cách mạng; Hồ Chí Minh; sức chiến đấu

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh làm báo là để phục vụ cách mạng và thực hiện tốt nhiệm vụ cách mạng, nên Người đã trở thành nhà báo với sự nghiệp báo chí đồ sộ. Với tư cách là người tạo dựng nên báo chí cách mạng và kinh nghiệm của một nhà báo lão luyện, Hồ Chí Minh đã đề ra hệ thống quan điểm sâu sắc về báo chí, trong đó, khẳng định tính chiến đấu của báo chí cách mạng là nội dung trọng yếu. Đại hội lần thứ XIII của Đảng nhấn mạnh nhiệm vụ của báo chí - truyền thông hiện nay là “kiên quyết đấu tranh, loại bỏ các sản phẩm, thông tin độc hại, xuyên tạc, phản động, ảnh hưởng xấu đến ổn định chính trị - xã hội, thuần phong mỹ tục”⁽¹⁾. Vì vậy, nâng cao tính chiến đấu của báo chí trong cuộc đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”, chống “tự diễn biến” và những

mặt tiêu cực trong đời sống xã hội là yêu cầu cấp bách và khách quan để góp phần thúc đẩy công cuộc đổi mới ở Việt Nam hiện nay.

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về tính chiến đấu của báo chí cách mạng

Nói về vị thế, trách nhiệm của nhà báo cách mạng, Hồ Chí Minh khẳng định: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén”⁽²⁾ để “phò chính, trừ tà”. Theo Hồ Chí Minh, cuộc đấu tranh của nhân dân ta với sự lãnh đạo của Đảng mang tính toàn dân, toàn diện, nên báo chí cách mạng là một bộ phận của công cuộc đó. Tính chiến đấu trong báo chí quyết định chất lượng, vị thế của bài báo, tờ báo nên Hồ Chí Minh đúc kết: đối với báo chí, người làm báo phải có tinh thần chiến đấu thì làm báo mới tốt được. Ngược lại, tờ báo mà không có tính chiến đấu là tờ báo không có linh hồn; nó sẽ sa vào những chuyện tầm phào, ngoài lề cuộc sống, trở thành vô giá trị, không thu hút được đông đảo quần chúng. V.I.Lênin

^(*) PGS, TS, Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

từng nói: “Chúng ta phải biến - và chúng ta nhất định sẽ biến - báo chí từ chỗ là cơ quan chuyên đưa những tin tức giật gân, là cơ quan thông tin chính trị giản đơn, là cơ quan ngôn luận để đấu tranh chống sự xuyên tạc của giai cấp tư sản, thành một công cụ giáo dục quần chúng về mặt kinh tế, thành một công cụ để giới thiệu cho quần chúng cách thức tổ chức lao động theo lối mới”⁽³⁾. Do đó, một tờ báo cách mạng không thể không thể hiện tính chiến đấu, một nhà báo cách mạng không thể không là người lính trên mặt trận văn hóa - tư tưởng. Theo Hồ Chí Minh, **tính chiến đấu của báo chí thể hiện** như sau:

Thứ nhất, báo chí tham gia vào cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, giành độc lập dân tộc. Trong thời đại mới, cách mạng thế giới có “hai cánh” là cách mạng giải phóng dân tộc và cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân, nhân dân lao động ở các nước tư bản chính quốc. Hồ Chí Minh khi hoạt động ở Pháp luôn dùng báo chí để tố cáo tội ác man rợ của chế độ thuộc địa Pháp ở Đông Dương, qua đó, bản chất phản động, vô nhân tính của chế độ thuộc địa đã bị phơi bày trước công luận thế giới. Khi về nước hoạt động, ngay khi thành lập Mặt trận Việt Minh, Người đã sáng lập tờ báo Việt Nam độc lập, gọi tắt là Việt Lập để làm cơ quan ngôn luận. Hồ Chí Minh vừa là tổng biên tập, vừa là cây bút chủ lực của tờ báo. Dù viết về đề tài nào, bằng hình thức, thể loại nào, các bài báo của Người đều là vũ khí sắc bén để tấn công kẻ thù, vạch rõ âm mưu, thủ đoạn, tội ác của chúng, kêu gọi toàn thể nhân dân đoàn kết đánh đuổi Pháp - Nhật. Khi đất nước bước vào cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, Người đã nói với các nhà báo rằng: “chiến sĩ ở các mặt trận thì dùng súng chống địch, các bạn thì dùng bút chống địch”⁽⁴⁾. Người yêu cầu: “báo chí cũng phải thực hiện khẩu hiệu: Tất cả để chiến thắng”⁽⁵⁾ bằng cách lên án sự hiếu chiến, tính phi nghĩa, tội ác man rợ của kẻ

thù và kêu gọi sự đồng tâm hiệp lực của nhân dân trong sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc. Hồ Chí Minh căn dặn: “Ồ địch hậu phải tạo ra những tờ báo in bằng đá, bằng đất, không cần to lắm và cũng không cần in ra hằng ngày, cốt sao phổ biến tuyên truyền đường lối chính sách của Chính phủ, **tuyên truyền thiết thực làm dân hiểu được** thắng lợi của ta, thua thiệt và tội ác của giặc. Đó là công tác giáo dục của Đảng”⁽⁶⁾. Khi Mỹ - nguy thực hiện âm mưu chia cắt lâu dài đất nước và dìm cách mạng miền Nam trong biển máu, Hồ Chí Minh yêu cầu báo chí “cần phải vạch tội ác tày trời của Mỹ - nguy đối với đồng bào ta ở miền Nam, như ném bom đốt phá và giết hại bừa bãi ở Huế, Sài Gòn và nhiều thành thị khác”⁽⁷⁾. Trong cuộc đối đầu giữa nhân dân Việt Nam với kẻ xâm lược, kẻ thù đã không từ một thủ đoạn nào để lừa bịp dân chúng và dư luận thế giới, nên các nhà báo phải có trách nhiệm tiến hành cuộc đấu tranh phản tuyên truyền, “đập tan tuyên truyền giả dối và thâm độc của địch. Chúng ta phải đánh thắng địch về mặt tuyên truyền, cũng như bộ đội ta đã đánh thắng địch về mặt quân sự”⁽⁸⁾. Trong hai cuộc kháng chiến thần thánh của dân tộc, rất nhiều nhà báo đã ra trận và không ít người trong số họ đã ngã xuống trong tư thế của người lính thực thụ. Hậu thế được biết về những cuộc chiến đã lùi xa là nhờ công sức, máu xương của các nhà báo, các văn nghệ sĩ do Hồ Chí Minh giáo dục và rèn luyện.

Thứ hai, báo chí tham gia vào cuộc đấu tranh chống suy thoái, tiêu cực trong nội bộ Đảng và nhân dân. V.I.Lênin từng nói: “Đảng là một khối tự nguyện, nếu như nó không tẩy sạch khỏi bản thân nó những đảng viên tuyên truyền quan điểm chống Đảng, thì nó không thể tránh khỏi tan rã về tư tưởng, sau sẽ tan rã cả về “vật chất”⁽⁹⁾; “Không ai có thể tiêu diệt được chúng ta, ngoài những sai lầm của bản thân chúng ta. Toàn bộ vấn đề là ở chữ “nếu”

này. Nếu chúng ta do sai lầm mà gây ra sự chia rẽ thì tất cả sẽ sụp đổ⁽¹⁰⁾. Do đó, báo chí không chỉ có trách nhiệm chống “giặc ngoại xâm”, mà còn phải “chống giặc nội xâm” dưới mọi hình thức. Đầu tiên, báo chí phải góp phần vào cuộc đấu tranh trên “địa hạt” tư tưởng. Hồ Chí Minh tổng kết: “Đảng Lao động Việt Nam luôn luôn đấu tranh mạnh mẽ trên lĩnh vực tư tưởng. Trong khi kiên quyết tập trung mũi nhọn chống bọn đế quốc xâm lược và bọn tay sai của chúng, Đảng không hề lơ là việc đấu tranh chống những tư tưởng phản động, tư tưởng tư sản cải lương đầu hàng và thỏa hiệp với đế quốc; chống tư tưởng tiểu tư sản bấp bênh dao động, chống những biểu hiện chủ nghĩa cơ hội hữu khuynh và tả khuynh; ra sức đấu tranh để bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin⁽¹¹⁾. Tất cả những tư tưởng lệch lạc đều gây tổn hại cho cách mạng nên các nhà báo - lực lượng “chủ công” trên mặt trận tư tưởng phải có bản phận vạch rõ sự sai trái, nguy hiểm của các luồng tư tưởng độc hại đang tồn tại trong đội ngũ đảng viên và quần chúng cách mạng.

Báo chí phải tích cực chống lại các căn bệnh cố hữu của đảng cầm quyền, như tham ô, lãng phí, quan liêu. Lúc này, “báo chí thì cần nêu những việc kiểu mẫu, phân tách rõ ràng, làm cho mọi người nhận rõ: quan liêu, tham ô, lãng phí là tội ác⁽¹²⁾. Báo chí phải góp phần phanh phui các vụ việc tiêu cực, tạo áp lực dư luận đối với những kẻ lộng quyền, “gây chung quanh chúng một không khí công chúng công phẫn và tẩy chay về mặt đạo đức”. Phải không còn một ai vô vai, gượng nhẹ với chúng nữa⁽¹³⁾.

Sâu xa hơn, báo chí phải ra sức đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân dưới mọi hình thức, vì đó là “căn bệnh mẹ”, là kẻ thù của đạo đức cách mạng, là trở lực của chủ nghĩa xã hội. Bài báo *Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa*

cá nhân do Người viết và đăng vào ngày 03/02/1969 nhân dịp 39 năm ra đời của Đảng là hình mẫu về vai trò, trách nhiệm của báo chí trong đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân.

Thứ ba, báo chí và người làm báo phải nỗ lực đấu tranh với chính mình, vượt qua các yếu kém của bản thân để hoàn thành nhiệm vụ. Hồ Chí Minh căn dặn, người làm báo dùng cây bút, trang giấy làm vũ khí sắc bén để phục vụ cho mục đích vẻ vang của cách mạng, chứ không phải làm báo để “lưu danh thiên cổ”. Vì vậy, người làm báo cần đấu tranh loại bỏ chủ nghĩa cá nhân và căn bệnh háo danh. Mặt khác, báo chí là loại hình lao động trí óc ở trình độ cao nên để làm báo tốt, nhà báo phải “đánh thắng” tư tưởng tự ti, lười nhác, cầu thả, kiên trì học hỏi, vượt khó, từng bước trưởng thành. Hồ Chí Minh căn dặn: “Sau khi nghiên cứu chỉ thị của Trung ương về báo chí, có một số đồng chí thì tiến bộ, nhưng cũng có một số vì trình độ văn hóa và chính trị còn kém thì đâm ra bi quan và muốn đổi làm nghề khác. Họ không biết rằng nghề nào cũng khó, không có nghề nào dễ. Phải có ý chí tự cường, tự lập, kém thì phải cố mà học. Chúng ta phải làm thế nào để vượt được khó khăn, làm tròn nhiệm vụ. Người cách mạng gặp khó khăn thì phải đánh thắng khó khăn, chứ không chịu thua khó khăn. “Không có việc gì khó, có chí thì làm nên”. Câu nói đó rất đúng⁽¹⁴⁾. “Thành danh” là điều không dễ dàng, nhất là với người cầm bút, mỗi nhà báo phải đấu tranh với sự non yếu ban đầu của mình, vượt qua giới hạn của chính mình để hoàn thành nhiệm vụ.

Tính chiến đấu của báo chí thể hiện lập trường, bản lĩnh và khí chất của người làm báo. Vì vậy, dù viết về đề tài nào, bằng hình thức, thể loại nào, báo chí đều phải là vũ khí hữu hiệu chống giặc “ngoại xâm”, giặc “nội xâm” để bảo vệ Đảng, bảo vệ Tổ quốc và bảo vệ nhân dân.

2. Tính chiến đấu của báo chí hiện nay và giải pháp phát huy tính chiến đấu của báo chí theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Vì nhiều lý do, bốn nguy cơ của cách mạng Việt Nam mà Đảng xác định từ năm 1994, đến nay vẫn tồn tại và có mặt còn gay gắt hơn. Vì vậy, chống “diễn biến hòa bình” và tham nhũng, lãng phí, tiêu cực đang là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, trong đó, đội ngũ nhà báo đóng vai trò đặc biệt quan trọng. Theo số liệu của Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông Nguyễn Mạnh Hùng, ngày 21/5/2024, Việt Nam có 23.000 người được cấp thẻ nhà báo và 797 cơ quan báo chí với đủ các loại hình như báo in, phát thanh, truyền hình, báo điện tử⁽¹⁵⁾. Đây chính là lực lượng nòng cốt trên trận địa tư tưởng, đấu tranh với tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Tính chiến đấu của báo chí truyền thông Việt Nam thể hiện ở nhiều khía cạnh.

Báo chí đã góp phần quan trọng đấu tranh chống “diễn biến hòa bình” khi Việt Nam đang là “tâm điểm” của lực lượng chống cộng trên thế giới. Với mục đích thâm độc là xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản và thể chế chính trị ở Việt Nam, các thế lực thù địch tung ra vô vàn luận điệu sai trái, phản động nhằm chia rẽ nội bộ, ly tán “ý Đảng, lòng dân”, kêu gọi “đả nguyên chính trị”, “đả đảng đả lập”, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Riêng trong lĩnh vực báo chí, với luận điệu “tự do ngôn luận”, “tự do báo chí”, các thế lực thù địch vu cáo Đảng và Nhà nước ta vi phạm quyền tự do báo chí, đòi tách báo chí khỏi sự lãnh đạo của Đảng, qua đó, làm cho các nhà báo mất phương hướng chính trị, mất sức chiến đấu trong hoạt động báo chí. Các lực lượng thù địch còn ra sức cổ vũ cho việc thúc đẩy thành lập báo tư nhân, nhà xuất bản tư nhân làm cơ quan ngôn luận cho “lực lượng dân chủ” và lợi dụng công nghệ thông tin, mạng internet, blog... để “công

bố” rộng rãi các tài liệu, văn hóa phẩm có nội dung xấu, phản động; truyền bá thông tin, quan điểm sai trái, thù địch và khuyến khích nhiều người lên mạng để “trao đổi”, “thu nhận” thông tin; dùng báo mạng làm “nóng” các vấn đề của đất nước. Nếu không tăng cường đấu tranh đả phá các luồng thông tin xấu, độc do các thế lực thù địch đưa ra, một bộ phận dân chúng, đặc biệt là lớp trẻ, có thể bị dẫn dụ, “tẩy não” dẫn đến nhận thức và hành động sai lầm, gây hại cho nhân dân và Tổ quốc. Trong hoàn cảnh đó, các tờ báo và tạp chí lý luận chính trị của Đảng đã đi đầu và làm nòng cốt trong cuộc đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”. Nhiều tờ báo, tạp chí đã xây dựng chuyên mục riêng về “Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng” để đăng tải kịp thời các bài viết của các chuyên gia nhằm “bẻ gãy” các luận điệu sai trái, phản động của thế lực thù địch và tuyên truyền, giáo dục nhân dân niềm tin khoa học vào con đường mà Việt Nam đang đi. Để động viên đông đảo các nhà báo tích cực đi đầu trong cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng, các cơ quan chức năng đã tổ chức 04 cuộc thi chính luận về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, thù địch. Báo Quân đội nhân dân phối hợp với Hội Nhà báo Việt Nam và Ngân hàng Thương mại cổ phần Quân đội tổ chức 03 cuộc thi về “Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong tình hình mới”. Những cuộc thi này được tổ chức với quy mô lớn có giá trị động viên các nhà báo tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, nâng cao sức chiến đấu của người cầm bút.

Hồ Chí Minh khẳng định, “giặc nội xâm” còn nguy hại hơn “giặc ngoại xâm”. Vì vậy, báo chí đã và đang tích cực đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Từ năm 2017, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Hội Nhà báo Việt Nam đã phối hợp tổ chức 05 cuộc thi “Báo chí với công cuộc đấu tranh phòng, chống

tham nhũng, lãng phí”. Trên thực tế, báo chí không chỉ tuyên truyền chủ trương và khẳng định quyết tâm chống tham nhũng của Đảng, mà còn cung cấp thông tin, phản ánh những phát hiện của nhân dân để các cơ quan chức năng tiến hành điều tra. Ngoài ra, báo chí không chỉ theo dõi, phản ánh và giám sát quá trình xử lý các vụ việc tham nhũng, mà còn tạo áp lực dư luận xã hội nhằm thúc đẩy các cơ quan chức năng phải nhanh chóng đưa các vụ việc ra ánh sáng. Do nguồn tin của báo chí phần lớn là đáng tin cậy nên nhiều cơ quan chức năng đã dựa vào thông tin của báo chí để “truy vết vụ việc”. Những kết quả tích cực trong công tác phòng, chống tham nhũng đang dần khôi phục lòng tin của nhân dân vào Đảng và vai trò của báo chí là rất lớn trong việc tạo dựng niềm tin đó.

Đất nước đang trong thời kỳ xây dựng nền kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế nên mặt trái của nó cũng gây ra tâm lý sùng bái đồng tiền, bất chấp đạo lý và các hành vi “lai căng, lệch chuẩn”. Vì vậy, báo chí đã tích cực đấu tranh với các hành vi phản văn hóa trong xã hội và tôn vinh những tấm gương “người tốt, việc tốt” để góp phần giữ gìn văn hóa Việt Nam. Với sức chiến đấu mạnh mẽ và đóng góp to lớn, một số cơ quan báo chí đã vinh dự được Đảng, Nhà nước trao tặng nhiều phần thưởng cao quý, như Huân chương Hồ Chí Minh, Huân chương Sao Vàng, Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, Anh hùng Lao động thời kỳ đổi mới,...

Bên cạnh các thành tựu đạt được, sức chiến đấu của báo chí vẫn chưa được phát huy cao độ. Công tác đấu tranh phản bác, ngăn chặn các thông tin xấu độc, quan điểm sai trái, thù địch có lúc, có nơi còn bị động, thiếu sắc bén; tính chiến đấu chưa cao; công tác nắm bắt dư luận trước những sự kiện, tình huống bất ngờ chưa kịp thời. Một số tờ báo ca ngợi một chiều nên văn minh tư sản, một số phóng viên quá nhấn mạnh

vai trò “quyền lực thứ tư”. Trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, một số cơ quan báo chí chưa phản ánh một cách đầy đủ, kịp thời những hiện tượng, vụ việc có dấu hiệu tham nhũng, tiêu cực mà nhân dân đã phát hiện; việc đưa ra một số thông tin thiếu chính xác cũng gây khó khăn cho các cơ quan điều tra. Bên cạnh đó, những khó khăn trong tiếp cận thông tin về các vụ việc tham nhũng, lãng phí, tiêu cực đã và đang cản trở sự tác nghiệp của các nhà báo trong công cuộc “đốt lò”.

Thực hiện lời dạy “văn dĩ tải đạo” của ông cha và trách nhiệm “phò chính, trừ tà” mà Hồ Chí Minh nhấn mạnh, báo chí phải tiếp tục nâng cao sức chiến đấu của mình. Lúc này, hệ thống chính trị đang tiến hành tinh giản với mục tiêu “nhẹ để cất cánh”; đất nước đang đứng “bên thềm” lễ kỷ niệm 50 năm giải phóng miền Nam và Đại hội lần thứ XIV của Đảng. Trước các vấn đề và thời điểm “nhạy cảm” như thế, các thế lực thù địch sẽ quyết liệt công kích, chống phá Đảng và Nhà nước ta bằng nhiều thủ đoạn nham hiểm. Hơn lúc nào hết, cả hệ thống chính trị và toàn dân phải tiến hành cuộc đấu tranh không khoan nhượng với tham nhũng, tiêu cực và lãng phí - điều mà Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh. Do đó, phát huy cao độ tính chiến đấu của báo chí truyền thông theo tư tưởng Hồ Chí Minh là yêu cầu vô cùng cấp bách. Để làm tốt điều đó, ***cần đẩy mạnh thực hiện hiệu quả các giải pháp*** sau:

Một là, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí. Báo chí thuộc lĩnh vực văn hóa - tư tưởng, với tính chính trị rất cao. Thực tế cho thấy, báo chí chỉ đứng đẵn, vững vàng về chính trị khi được một đảng chân chính lãnh đạo. Báo chí tự giác phục tùng sự lãnh đạo của Đảng và Đảng lãnh đạo tuyệt đối, toàn diện báo chí là nguyên tắc “bất di, bất dịch” của báo chí cách mạng Việt Nam. Hồ Chí Minh từng yêu cầu: “Ban Chấp hành Trung ương phải

kiểm soát các báo chí của Đảng để tránh những khuyết điểm về kỹ thuật và chính trị”⁽¹⁶⁾. Đảng và Nhà nước rất tôn trọng quyền tự do ngôn luận của báo chí, nhưng đó là “tự do” trong “tất yếu”, trong trách nhiệm của một người chiến sĩ trên mặt trận văn hóa - tư tưởng. Con đường gần nhất để báo chí đến với quần chúng là “từ trái tim đến trái tim”, theo nhà văn Nga Mikhain Sôlôkhốp, người làm báo phải viết theo “mệnh lệnh của trái tim” và “trái tim ấy thuộc về Đảng và nhân dân”. Ý thức được điều đó thì sức chiến đấu của nhà báo sẽ được tăng cường.

Hai là, hoàn thiện hệ thống pháp luật về báo chí. Hiện nay, báo chí truyền thông Việt Nam hoạt động theo Luật Báo chí năm 2016. Thực tiễn không ngừng biến đổi nên cần hoàn thiện các văn bản pháp luật và cơ chế thực hiện để ngăn chặn tình trạng “báo hóa” mạng xã hội hay các hoạt động không đúng tôn chỉ, mục đích của một tờ báo. Đồng thời, phải có “hành lang pháp lý” chặt chẽ để bảo vệ các nhà báo, các cơ quan báo chí trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thì họ mới có thể “dấn thân” vào công việc phức tạp, nguy hiểm này. Ngoài ra, cần có quy định rõ ràng về việc cung cấp thông tin để tạo điều kiện cho các nhà báo tham gia chống tham nhũng, lãng phí và tiêu cực.

Ba là, phát huy vai trò của Hội Nhà báo Việt Nam. Hồ Chí Minh từng nói, Hội Nhà báo “là một tổ chức chính trị và nghiệp vụ. Nhiệm vụ của Hội là phải làm cho hội viên đoàn kết chặt chẽ, giúp đỡ lẫn nhau để nâng trình độ chính trị và nghiệp vụ. Có như thế thì Hội nhà báo mới làm tròn nhiệm vụ của mình và những người làm báo mới phục vụ tốt nhân dân, phục vụ tốt cách mạng”⁽¹⁷⁾. Cùng với sự phát triển của nền báo chí cách mạng sau gần một thế kỷ, Hội Nhà báo Việt Nam hiện là tổ chức của hàng chục nghìn hội viên cả nước. Hội có nhiệm vụ giáo dục quản lý hội viên,

hướng họ vào cuộc đấu tranh chống giặc ngoại xâm và nội xâm. Đồng thời, Hội cần tổ chức tốt việc học tập và làm theo tấm gương làm báo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, phát huy tốt vai trò tiên phong, gương mẫu trong thực thi sứ mệnh chiến đấu của người đứng đầu các cơ quan báo chí. Hội Nhà báo cần tăng cường tổ chức các hoạt động giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm chống “diễn biến hòa bình” và “tự diễn biến” giữa các cơ quan báo chí để các nhà báo có cơ hội học tập ý chí, kinh nghiệm của nhau. Hội cũng cần định kỳ tiến hành sơ kết, tổng kết công tác đấu tranh để đánh giá chính xác những việc làm được, những tồn tại, nguyên nhân và biện pháp khắc phục. Bên cạnh đó, Hội cần chủ động tăng cường sự phối hợp giữa Hội đồng Lý luận Trung ương, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Hội Nhà báo Việt Nam để cùng thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ và sự nghiệp đổi mới. Ngoài ra, Hội cũng cần giáo dục, kiểm soát và chống lại sự suy thoái đạo đức trong nội bộ những người làm báo.

Bốn là, bồi dưỡng phẩm chất và năng lực cho đội ngũ nhà báo. Cán bộ là “gốc” của công việc. Hiệu lực, hiệu quả trong chiến đấu của báo chí phụ thuộc rất lớn vào bản lĩnh chính trị của người làm báo. Vì vậy, phải làm cho họ có lập trường chính trị vững chắc, đào tạo cho họ tri thức chuyên sâu về lĩnh vực bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Bởi vì, muốn bảo vệ Đảng thì người bảo vệ phải hiểu rõ bản chất, đặc tính nền tảng tư tưởng của Đảng là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Tri thức, nhất là tri thức chính trị, không tự đến mà mỗi nhà báo phải nỗ lực học tập, nghiên cứu để nắm chắc bản chất khoa học, cách mạng, nhân văn của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Muốn phòng,

chống tham nhũng hiệu quả, ngoài việc phải có tâm lòng cương trực, tinh thần nghĩa hiệp, dũng khí dám xả thân vì nghĩa lớn thì các nhà báo phải biết bảo vệ mình bằng cách tuân thủ đầy đủ các quy tắc nghề nghiệp và quy định của pháp luật. Do đó, đội ngũ nhà báo phải tự bồi dưỡng và được bồi dưỡng thường xuyên về tri thức, kỹ năng làm báo.

Năm là, làm tốt công tác chuyển đổi số trong báo chí truyền thông. Trong “kỷ nguyên số”, Việt Nam được đánh giá là quốc gia có lượng người dùng internet và dùng mạng xã hội rất lớn. Lợi dụng điều này, các thế lực thù địch, phản động đã nhanh chóng tấn công, chống phá Đảng và chế độ trên “không gian mạng” - nơi được coi là “không gian ảo”, “không gian mờ”, thiếu sự kiểm soát nội dung đăng tải để tuyên truyền các quan điểm sai trái, thù địch. Thông qua internet và mạng xã hội, chúng đã thiết lập hàng nghìn website, blog, tài khoản facebook, trang fanpage,... mà hầu hết máy chủ đặt ở nước ngoài để tổ chức các chiến dịch tuyên truyền, phát tán tin, bài bình luận, video có nội dung xấu, độc,... Mánh lới của chúng là giật tít “câu view”, trộn lẫn thông tin thật, giả để đánh trúng tâm lý tò mò của nhiều người rồi dẫn dắt họ vào “ma trận” thông tin độc hại, từng bước “tẩy não”, tiêm nhiễm cho họ những suy nghĩ lệch lạc. Do đó, tổ chức đấu tranh trực tiếp, trực diện trên không gian mạng và thông qua các phương tiện truyền thông xã hội trở thành một nhiệm vụ quan trọng của các nhà báo. Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 348/QĐ-TTg ngày 06/4/2023 về “Phê duyệt Chiến lược chuyển đổi số báo chí đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”. Do đó, tất yếu phải đào tạo các nhà báo thành “công dân số”, có khả năng hình thành các trang web cá nhân, mở rộng phát triển các blogger, ứng dụng hiệu quả các phương tiện công nghệ thông tin hiện đại để kịp thời đưa tin chính thống và phản bác thông tin độc hại.

Nền báo chí cách mạng do Chủ tịch Hồ Chí Minh tạo lập và dẫn dắt đã trải qua gần một thế kỷ trưởng thành và phát triển. Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã đề ra chủ trương xây dựng nền báo chí chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại nhưng tất cả các đặc tính đó chỉ đạt được khi tính cách mạng, tính chiến đấu được phát huy. Do đó, thấu hiểu và thực hành các quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về tính chiến đấu của báo chí để làm trọn sứ mệnh của người “chiến sĩ” trên mặt trận văn hóa - tư tưởng là trách nhiệm thiêng liêng của mỗi nhà báo chân chính trong giai đoạn hiện nay. Đất nước đang đứng trước kỷ nguyên “vươn mình” và mỗi nhà báo - các trí thức tiêu biểu, càng phải biết “vươn mình” để hoàn thành sứ mệnh người chiến sĩ trên mặt trận văn hóa tư tưởng như kỳ vọng của Chủ tịch Hồ Chí Minh □

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.146

(2) và (11) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.13, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.466 và 489

(3) V.I.Lênin, *Toàn tập*, t.36, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, t.183-184

(4) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.5, Sđd, tr.210

(5) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.6, Sđd, tr.103

(6) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.7, Sđd, tr.447- 448

(7) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.15, Sđd, tr.427

(8) và (12) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.8, Sđd, tr.491 và 139

(9) V.I.Lênin, *Toàn tập*, t.12, Sđd, tr.126

(10) V.I.Lênin, *Toàn tập*, t.42, Sđd, tr.311

(13), (14) và (17) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.12, Sđd, tr.469, 165 và 166

(15) Phúc Hằng, *Bộ trưởng Thông tin và Truyền thông: Báo chí cách mạng luôn tiên phong, liên tục đổi mới*, <https://baotintuc.vn>, ngày 21/6/2024

(16) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.3, Sđd, tr.168